

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

Załącznik do Uchwały nr 37/541/23/VI
Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 14 sierpnia 2023 r.

Tabela wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku realizacji badania ewaluacyjnego pt. *Ewaluacja projektów rewitalizacyjnych realizowanych w ramach RPO WiM 2014-2020 (Etap II)*

Tabela wdrażania rekomendacji									
Lp.	Treść i numer wniosku (w Tab. 25)	Treść rekomendacji (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Bazowy status rekomendacji	Bieżący status rekomendacji
1.	CIĄGŁOŚĆ Programy i przedsięwzięcia rewitalizacji stanowiły ważny impuls w rozwoju wspólnot terytorialnych Warmii i Mazur. Należy zapewnić kontynuację tego dorobku, osiągniętego w ramach przedsięwzięć, wynikających z programu rewitalizacji i finansowanych ze środków przeznaczonych na ten cel, ale też z działań i inicjatyw wspierających te przedsięwzięcia, podejmowanych z innych źródeł, w tym ze środków własnych samorządów. Efekty społeczne działań rewitalizacyjnych wymagają bowiem często dłuższego	Należy podtrzymać cykl życia projektów miękkich, podjętych w ramach procesu rewitalizacji, tak aby stworzyć możliwości kontynuacji ich dotowania lub/oraz ich rozwoju metodyczno-organizacyjnego. Jednocześnie należy wspierać nowe inicjatywy, dla społecznego wykorzystania infrastruktury, powstałej w procesie rewitalizacji.	IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027	W ramach Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur 2021-2027, przy tworzeniu dokumentacji konkursowej, należy uwzględnić przyznanie dodatkowych punktów za realizację projektów stanowiących kontynuację projektów „miękkich” realizowanych na obszarze rewitalizacji, bądź realizację nowych projektów wpisujących się w działania rewitalizacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania infrastruktury powstałej w procesie rewitalizacji (nie dotyczy działań „twardych”).	31.12.2024	Programowa – operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

2.	<p>czasu na społeczne „oswojenie”, a ich zbyt wczesne zakończenie czy przerwanie może w dużej części zniweczyć zaangażowany w ich ramach entuzjazm i wysiłek.</p> <p>Poz. 5, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17, 20</p>	<p>Należy wspierać dokończenie projektów twardych, podjętych w ramach procesu rewitalizacji, bądź też realizację projektów uzupełniających, które wzmacniałyby siłę oddziaływania zrealizowanych już przedsięwzięć (elementów infrastruktury).</p>	<p>IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027</p>	<p>W dokumentacji konkursowej dot. wyboru projektów z priorytetu 12 FEWiM 2021-2027 należy uwzględnić preferencje dla projektów twardych, które uzupełniają wcześniej realizowane projekty inwestycyjne, jeśli odniosły one sukces w ożywieniu społecznym obszaru rewitalizacji. Powinny mieć one priorytet przed przedsięwzięciami zupełnie nowymi, niepowiązanymi z kontynuowanymi inicjatywami miękkimi.</p>	31.12.2024	Programowa – operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
3.		<p>W sferze społecznej należy przesunąć wsparcie aktywności w kierunku rozwoju życia kulturalnego, integracji społecznej oraz wzmocnienia poczucia lokalnej tożsamości. W związku z tym powinna nastąpić weryfikacja i rozszerzenie kryteriów kwalifikacji sytuacji kryzysowych w sferze społecznej, z kryteriów materialnych na kryteria tożsamościowe,</p>	<p>IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027</p>	<p>W karcie oceny merytorycznej uzupełnianej w ramach oceny programów rewitalizacji dokonywanej przed wpisaniem programu do wykazu gminnych programów rewitalizacji w województwie, należy wyszczególnić w kryteriach kwalifikacji sytuacji kryzysowych w sferze społecznej kryteria dotyczące integracji społecznej, jako element polityki senioralnej oraz kryteria aktywnego uczestnictwa w kulturze.</p>	31.12.2024	Programowa – operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

		integracyjne i aktywnego uczestnictwa w kulturze.		Wskaźniki odzwierciedlające sytuację w powyższym zakresie powinny zostać przeanalizowane i uwzględnione w wyborze obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w programach rewitalizacji. Ponadto istotne jest wyróżnienie w Priorytecie 12 Rozwój obszarów miejskich wsparcia dla inwestycji w istniejące budynki dla celów m.in. kulturalnych.					
4.		<p>W sferze przestrzenno-funkcjonalnej należy w większym stopniu koncentrować się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwoju przestrzeni publicznych oraz terenów otwartych, służących integracji społecznej w powiązaniu z walorami środowiskowymi, a jednocześnie wzmacniających odporność klimatyczną (adaptacja klimatyczna, retencja), • wspieraniu zagospodarowania przestrzeni sąsiedzkich w najbliższym otoczeniu 	<p>IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027</p>	<p>W dokumentacji konkursowej dot. wyboru projektów z priorytetu 12 FEWiM 2021-2027, należy uwzględnić preferencje dla projektów z walorami środowiskowymi, wzmacniającymi odporność klimatyczną (adaptacja klimatyczna, retencja), przyczyniających się do lepszej jakości życia społeczności lokalnych.</p>	31.12.2024	Programowa - operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

		budynków mieszkalnych, realizowanych przy zaangażowaniu mieszkańców, wzmacniających integrację wspólnot sąsiedzkich oraz troskę o miejsce zamieszkania.							
5.	<p>UPOWSZECHNIENIE</p> <p>Jednym ze sposobów zachowania ciągłości procesu rewitalizacji i zapewnienia trwałości jego rezultatom jest integracja działań rewitalizacyjnych w główny nurt polityk prowadzonych przez samorządy (mainstreaming). Sukces procesu rewitalizacji przejawia się między innymi w tym, że objęty interwencją obszar zostaje wyprowadzony z kryzysu. Zatem <i>de iure</i> nie ma więc przesłanek, aby dotychczasowy obszar rewitalizacji nadal uznawać za zdegradowany. Natomiast pozytywne efekty procesu rewitalizacji można rozszerzyć (na zasadzie spin-off) na inne obszary</p>	Należy wspierać polityki lokalne oraz działania wynikające z szerszej polityki gmin w sferze społecznej, wykorzystujące pozytywne doświadczenia i dorobek procesu rewitalizacji oraz systematycznie podnosić kompetencje i przekazywać Jednostkom Samorządu Terytorialnego wskazówki/zalecenia dotyczące działań rewitalizacyjnych zawarte w Tabeli 27.	IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027	Należy zapewnić wsparcie metodologiczne i organizacyjne tworzenia polityk lokalnych, dokumentów strategiczno-programowych gmin (m.in. GPR), w kierunku wykorzystania doświadczeń i dorobku rewitalizacji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • przekazanie wniosków z ewaluacji do gmin prowadzących rewitalizację w woj. warmińsko-mazurskim, zawartych w Tabeli 27, • organizację szkoleń nakierowanych na wzrost kompetencji rewitalizacyjnych w gminach, • udrażnianie i organizację procesu wymiany informacji pomiędzy gminami mającymi 	31.12.2024	Programowa - operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

	<p>i inne grupy interesariuszy, wplatając je w różnego rodzaju polityki prowadzone przez władze samorządowe. Należy podtrzymywać również aktywność gmin na polu rewitalizacji, poprzez upowszechnienie dorobku na tym polu w województwie. Szczególnie istotna jest kontynuacja projektów o charakterze innowacyjnym w sferze usług publicznych. Kontynuacja i tworzenie takich inicjatyw powinny należeć do stałych, rutynowych zadań władz lokalnych. Wymaga to także aktywnego wsparcia ze</p>			<p>doświadczenia lub podejmującymi się realizacji programów i projektów rewitalizacyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie materiałów edukacyjnych obejmujących dobre praktyki, zalecenia do opracowania dokumentów strategiczno-programowych, • wykorzystanie newslettera do przesyłania ww. wskazanych materiałów oraz informacji dot. szkoleń, konferencji, spotkań. 					
6.	<p>szczebla regionalnego, niezależnie od poziomu dofinansowania i sposobu jego organizacji. Nie wydaje się jednak koniecznym wymuszanie komplementarności projektów działaniami administracyjnymi. Mogłoby to prowadzić do administracyjnego mnożenia inicjatyw społecznych, zamiast na kontynuacji podjętych już form działania.</p>	<p>Należy integrować działania w zakresie włączenia społecznego i dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, w polityki sektorowe na poziomie lokalnym oraz w przedsięwzięcia realizowane w ramach wsparcia środkami pomocowymi.</p>	<p>IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027</p>	<p>W dokumentacji konkursowej dot. wyboru projektów z priorytetu 12 FEWiM 2021-2027 należy wykluczyć możliwość wsparcia projektów, które nie realizują zasady dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, co obejmować powinno także ich szerszy kontekst, nie ograniczający się wyłącznie do terenu samego projektu, ale np. jego powiązań</p>	31.12.2024	Programowa - operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

	Poz. 1, 6, 7, 12, 14, 15			zewnątrznych, możliwości dojścia, korzystania z innych usług i obiektów.					
7.	ELASTYCZNOŚĆ Doświadczeniem procesu rewitalizacji był z jednej strony sukces przeprowadzonych programów i wchodzących w ich skład przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a z drugiej strony trudności okresu wdrożeniowego, wynikające z pandemii i wojny w Ukrainie. Oba te czynniki doprowadziły do wypracowania i ugruntowania nowego modelu zarządzania w strukturach samorządu terytorialnego, opartego o współpracę między jednostkami organizacyjnymi i podmiotami zewnętrznymi. Także na poziomie regionalnym dopracowano elastyczne, a jednocześnie rzetelne sposoby podejścia do występujących problemów. To doświadczenie powinno	Należy zachowywać wyższą tolerancję wobec lokalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, uwzględniając przede wszystkim ich zasięg oddziaływania, a nie fizyczne położenie, w związku z czym dopuszczając lokalizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji, szczególnie w mniejszych miejscowościach.	IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027	Dokonując wyboru projektów należy w równorzędny sposób traktować projekty realizowane na obszarze rewitalizacji oraz poza nim (jeżeli wynikają z programu rewitalizacji).	31.12.2024	Programowa - operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna

	zostać podtrzymane i rozwijane. Poz. 1, 2, 3, 4, 11, 12, 16, 18								
8.	TRWAŁOŚĆ Proces rewitalizacji był w szeregu przypadków swoistym eksperymentem, który dzięki wytrwałości i kreatywności zaangażowanych podmiotów przyniósł odczuwalne efekty. Ich	Należy podtrzymywać i wspierać projekty rozwijające oferty usług publicznych (w szczególności innowacyjnych), wygenerowane w ramach dotychczasowych procesów rewitalizacji.	IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027	W ramach FEWiM 2021-2027 należy wspierać usługi publiczne wygenerowane w dotychczasowych procesach rewitalizacji.	31.12.2024	Programowa - operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
9.	istota jest bardzo złożona i często dotyczy zmiany postaw lub też sposobu podejścia do zagadnień, uważanych za ważne przez lokalną społeczność. Powinno się przykładać szczególną troskę do tego, aby działania, traktowane wcześniej, jako swoisty eksperyment, pozostały trwałym dorobkiem procesu rewitalizacji. Często zachowanie ciągłości nowo wykreowanych procesów i służącej im infrastruktury wymaga dodatkowego wsparcia. Warto przeznaczyć na to dodatkowe, adekwatne zasoby. Poz. 19, 20	Należy umiejętnie wykorzystywać zasoby kadrowe, które przyczyniły się do sukcesu procesu rewitalizacji, w przekształceniach struktur organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego.	IZ RPO WiM 2014-2020 oraz IZ FEWiM 2021-2027	Należy podtrzymywać formalne i nieformalne kontakty i procesy wymiany doświadczeń personelu gmin, zaangażowanych w proces rewitalizacji, a także zapewnić szkolenia i dokształcanie tych kadr.	31.12.2024	Programowa - operacyjna	Rozwój regionalny i lokalny	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Regionalny Program Operacyjny Województwa
Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – Pomoc Techniczna